

Bemærkninger til forslaget

Formålet med beslutningsforslaget

I november 2002 forliste det enkeltskrogede tankskib »Prestige« ud for La Coruña på den spanske Atlanterhavskyst. Et gigantisk spild af 70.000 t svær fuelolie ramte farvandene, fiskeriet, kysterne, turismen og hele Nordspaniens økonomi. Denne katastrofe, der var den værste af sin art nogensinde, satte en række overvejelser og initiativer i gang mange steder i verden. Den Internationale Maritime Organisation (IMO) og EU har indført forskellige foranstaltninger, bl.a. regler, der vil føre til forbud for enkeltskrogede lastskibe mod at anløbe havne i henholdsvis IMO's og EU's medlemslande.

Også andre tiltag er på vej, men det mindsker ikke risikoen for en forureningskatastrofe i Danmark. For det første fordi EU-reglerne kun vedrører anløb i havn og ikke gennemsejling, som frembyder langt den største trussel for Danmark, for det andet fordi Rusland, der står for en stor og stærkt stigende miljøfarlig skibstrafik gennem de danske farvande, ikke berøres af EU's regler.

Risikoen for miljøforurening i de indre danske farvande er i dag meget stor, og den øges betydeligt i den kommende tid. Det skyldes bl.a. en stigende trafik af tankskibe, efter at Rusland har åbnet en ny, stor olieudskibningshavn i Primorsk nord for Skt. Petersborg. Fra denne havn skal hvert år mange tusinde skibe med fulde tanke sejle gennem de snævre danske farvande for at komme ud til mål overalt i verden.

Åbningen af den nye oliehavn i Rusland betyder en ny og skærpet trussel. Men bortset herfra er faren ikke ny. Der er gennem en lang årrække blevet advaret imod, at risikoen for en større miljøkatastrofe i de indre danske farvande er stor og større end tidligere. Der har allerede gennem mange år været en stærk stigning i antallet af farlige transporter gennem Øresund, Storebælt og Lillebælt, og der forventes en fortsat stærk stigning i trafikken af tankfartøjer. Samtidig er der tale om stadig farligere laster af blandt andet kemikalier, olie og radioaktivt materiale. Flere eksperter har på en åben høring arrangeret af Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg den 14. maj 2003 vurderet, at ri-

sikoen for en meget omfattende olieulykke i de danske farvande er overhængende. Samtidig peger nogle eksperter på, at andre lande har langt mere vidtgående kontrol med skibstrafikken end Danmark. Der er på baggrund af høringen udgivet en rapport, »Olietransport gennem danske farvande« (Teknologirådets rapporter 2003/3, ISBN:87-90221-84-2), der refererer indlæg og diskussioner på høringen.

De her nævnte forhold er i sig selv alarmerende, men skal yderligere ses i lyset af, at Danmark har usædvanlig lavvandede hav- og kystområder og meget korte afstande mellem sejlrender og kyster. Hvis der indtræffer større miljøulykker i de danske farvande, vil det med stor sikkerhed få meget alvorlige konsekvenser for både naturen, miljøet og økonomien.

Der foreligger i dag en omfattende viden om, hvilke tiltag der kan begrænse risikoen for en større miljøkatastrofe som følge af skibskollisioner, grundstødninger m.v. En række eksperter og flere organisationer og offentlige myndigheder har længe udtalt sig til støtte for politiske tiltag, f.eks. Dansk Ornitologisk Forening

(http://www.dof.dk/04_nyheder/Pressearkiv_2002.html), Danmarks Naturfredningsforening (<http://www.dn.dk/sw1913.asp>) og Danmarks Fiskeriforening (Børsen den 20. november 2002: »Oliekatastrofe kan ødelægge dansk fiskeri«). Ikke mindst på høringen i maj 2003 redegjorde eksperter for en række konkrete sikkerhedsforanstaltninger og andre tiltag, der meget stærkt vil kunne reducere risikoen. Der er derfor også en række konkrete handlinger, der kan iværksættes, men det kræver et politisk initiativ.

Forslagsstillerne har valgt at prioritere fire indsatsområder højt, fordi foranstaltninger på netop disse områder vil være særlig effektive og have øjeblikkelig positiv indflydelse på miljø- og transportsikkerheden. Dertil kommer, at lovgivningen efter forslagsstillerne opfattelse ikke vil volde tekniske eller administrative vanskeligheder og har en god sammenhæng med andre bestræbelser, der tages i ind- og udland for at styrke sikkerheden til søs. Der er samtidig tale om foranstaltninger, der ikke er partipolitisk kontroversielle,